

## Motion till riksdagen 2009/10: MJ235

av **Staffan Danielsson och Annie Johansson (c)**

# Liberalisering av skogsvårdslagen

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att liberalisera skogsvårdslagen.

## Motivering

Sverige är en demokrati som sätter äganderätten högt och som tror på ett liberalt samhälle där de enskilda individerna ges stor frihet att inom ramen för samhällets lagar själva ta ansvar för att förvalta sin egendom. Detta säkerställer engagemang, ansvar och mångfald och leder till att olika sätt att t.ex. bedriva företagande som jordbruk och skogsbruk prövas mot varandra vilket garanterar utveckling och ständig förbättring.

Ändå agerar staten motsägelsefullt inom de gröna näringarna. Staten gynnar extensivare "ekologiskt jordbruk", men förbjuder extensivare "ekologiskt skogsbruk". Märkligt, men sant.

Det är mycket intressant att analysera skillnaden mellan hur staten behandlar den enskildes äganderätt till sin jord respektive skog. Grundregeln borde ju vara att den som äger sin mark själv avgör hur den ska användas och brukas.

Detta gäller i hygglig utsträckning inom jordbruket så länge man inte vill omföra åkermarken till skogsmark, detta torde kräva tillstånd. Men vill man bruka jorden extensivare utan insatser av t.ex. handelsgödsel och med mycket arealkrävande gröngödslingsgrödor är det grönt ljus. Staten t.o.m. uppmuntrar markägare och brukare till mer lågavkastande produktion genom frikostig statlig rådgivning utan kostnad och genom betydande statliga bidrag. Den enskilde markägaren avgör dock själv hur han eller hon vill bedriva sitt jordbruk. Staten nöjer sig med att rekommendera och stödja odlingsystem som ger lägre avkastning enligt mer ekologiska metoder och som inriktar sig på animalieproduktion.

## Fel! Okänt namn på

Inom skogsbruket är den enskildes äganderätt mycket mera begränsad och kringränd. Många är de skogsägare som under decennier och sekel kämpat för att få bedriva skogsbruk på sin egen ägandes mark så som man själv vill. Harald Holmberg i Lycksele vill t.ex. nu avverka sin skog genom plockhuggning och inte genom kalavverkning. Han vill bevara en olikåldrig skog och fågellivet. Skogsstyrelsen hänvisar till skogsvårdslagen och både länsrätt och kammarrätt förbjuder Harald att avverka och förnygra sin egen ägandes skog så som han själv vill, utan han ska istället tvingas följa Skogsstyrelsens detaljerade anvisningar.

Han måste kalavverka, och gör han inte det väntar mycket dryga efterräkningar genom stora bötesbelopp och kanske fängelse.

Sammalunda behandlas den skogsägare som t.ex. vill bedriva ett "ekologiskt skogsbruk" med "naturliga" brukningsmetoder utan t.ex. röjning eller gallring och med självförnyring istället för plantering. Staten har genom sin skogsvårdslag alltså kriminaliserat den som så vill använda sin egen skog, och dömer ut kännbara straff till den som tycker annorlunda än staten om hur den ägda skogsmarken ska brukas.

Det finns exempel där skogsägare på 1960-talet ville behålla en del ek- och lövinslag i sitt skogsbruk, men ålades av staten att plantera granskog. Idag är förhållandet det motsatta, nu ställs istället krav på lövskogsinblandning! Sådana exempel – att staten tycker diametralt olika med bara några decenniers mellanrum – visar solklart på det principiellt tvivelaktiga i att staten ska besluta för alla skogsägars räkning precis hur de ska förvalta sin skog. Detta ger snarare enfald än mångfald.

Äganderätten till marken finns på papperet hos skogsägaren, men det är staten som i detalj bestämmer hur skogsskötseln ska bedrivas, vilket alltså i hög grad inskränker skogsägarens äganderätt och näringsfrihet.

Är detta rimligt? Om samhället i övrigt tror på marknadsekonomi och frihet under ansvar och på äganderätten och på en mångfald i företagandet så borde väl detta gälla även för brukandet av jord och skog?

Vad är då orsaken till att staten i så hög grad tar över äganderätten i skogsbruket, och i så hög grad genom stimulanser vill påverka hur jordbruket ska bedrivas?

Och vad är orsaken till att staten pekar med hela handen i en riktning vad gäller skogsbruket – effektiv och uthållig produktion – och i en helt annan riktning i jordbruket – mer extensiv och ekologisk produktion.

I korthet ligger nog mycket av förklaringen i att staten velat säkerställa en hög och uthållig produktion av virkesråvara till skogsindustrin, där efterfrågan alltid varit hög. Och staten har inte litat till marknadskrafterna utan har i lag detaljreglerat hur ett intensivt skogsbruk måste bedrivas. Omloppstiden för skog är ju också ett antal decennier.

Inom jordbruket däremot har det under något sekel funnits ett överskott på mat på marknaden, den köpkraftiga efterfrågan har understigit tillgången. Därför har staten istället ägnat sig åt att begränsa jordbruksproduktionen med olika stimulanser, allt ifrån trädesbidrag och åläggande att inte odla mark till bidrag för att odla med mer ekologiska metoder.

### Fel! Okänt namn på

Inom skogsbruket är efterfrågan fortsatt hög på virkesråvara till trä- och pappersändamål samt i växande grad till energi i olika former. Detta torde enligt vår uppfattning leda till att skogsmarken i allt väsentligt används till en hög och uthållig produktion av timmer och massa- och energived alldeles oavsett skogsvårdslagens utformning. Vi har svårt att se varför inte lagen borde ses över och ge en större frihet åt markägarna så att det fåtal som vill bedriva ett mer ”ekologiskt eller naturligt” skogsbruk också skulle få göra det på sin egen ägandes skog.

Inom jordbruket närmar sig nu en situation liknande den som skogsbruket varit i i alla tider, dvs. en hög och uthållig efterfrågan på mat och energi. Vi menar inte att en ”jordvårdslag” likt i skogen nu skulle införas som i detalj skulle säkerställa att åkermarken används för en hög och uthållig produktion av mat och energi. Nej, vi är övertygade om att grundfundamenten i marknadsekonomin, äganderätten och en fri handel, kommer att leda till ett ökat utbud av mat och energi när efterfrågan och därmed priset stiger.

Vi föreslår mot denna bakgrund att riksdagen ger regeringen till känna att den bör utreda och återkomma med förslag om en liberalare skogsvårdslag i enlighet med vår motion.

Stockholm den 25 september 2009

*Staffan Danielsson (c)*

*Annie Johansson (c)*